

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. כגון ששחטה חוץ לחומה שלא כנגד הפתח.....1
- ב. שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנאמר ושחט והזה מה הזאתה כנגד הפתח אף שחיטתה כנגד ... שרפה שלא כנגד הפתח ... פסולה.....2
- ג. חצירות היו בירושלים בנויות על הסלע ותחתיהן חלול מפני קבר התהום ומביאין נשים מעוברות ויולדות ומגדלות שם בניהם לפרה ומביאין שוורים ועל גביהן דלתות ותינוקות יושבין עליהן וכוסות של אבן בידן ומלאו וישבו במקומן ... מעלה עשו בפרה.....2
- ד. אנשי דור המבול ברותחין קלקלו וברותחין נידונו.....3
- ה. ואל פתח אהל מועד לא הביאו מי שראוי לבא באהל מועד יצאו קדשי בדק הבית שאינן ראויין.....4
- ו. להוציא שער המשתלח שאינו מיוחד לה' ... כאן לאחר הגרלה ... כאן לאחר וידוי 4

דף קיג.

א. כגון ששחטה חוץ לחומה שלא כנגד הפתח

כבר התבאר לעיל דף קיב. שפרה אדומה אם שרפה או שחטה¹ חוץ ממקום שחיטתה ושריפתה הקבוע לה, כלומר שלא שרפה או שחטה כנגד פתחו של היכל², פטור לכו"ע מדין שחוטי חוץ. שנאמר (ויקרא יז פסוק ט) וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֲנוּ – כל שאינו ראוי לבוא אל פתח אוהל מועד, אין חייבין עליו.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה ז
² תורת הקדשים עא. אות א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

**ב. שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנאמר ושחט והזה מה
הזאתה כנגד הפתח אף שחיטתה כנגד ... שרפה שלא
כנגד הפתח ... פסולה**

פרה אדומה מקום שחיטתה ושריפתה הוא חוץ לשלוש מחנות כנגד פתחו של היכל, הוזה³ ולא כיון כנגד ההיכל פסולה⁴ שנאמר (במדבר יט פסוק ד) אַל נִכַּח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד עַד שִׁיבוּיִן כִּנְגַד הַהֵיכָל וַיְהִי רוּאֵהוּ, וכן אם שחטה או שרפה שלא כנגד ההיכל פסולה שנאמר (שם פסוק ג) וְשָׁחַט אֶת־הָאֵתָהּ לְפָנָיו.

**ג. חצירות היו בירושלים בנויות על הסלע ותחתיהן חלול
מפני קבר התהום ומביאין נשים מעוברות ויולדות
ומגדלות שם בניהם לפרה ומביאין שוורים ועל גביהן
דלתות ותינוקות יושבין עליהן וכוסות של אבן בידן ומלאו
וישבו במקומן ... מעלה עשו בפרה**

מעלות יתירות⁵ עשו בטהרת פרה אדומה והרחקות גדולות הרחיקו מטומאת המת בכל מעשיה, מפני שהיא כשירה בטבולי יום חשו שמא יבאו לזלזל בה

כל יום ויום משבעת ימי ההפרשה מוזין עליו מי הטאת, וכשמוזין עליו בימי ההפרשה אין מזה עליו אלא אדם שלא נטמא במת מעולם שהמזה צריך שיהיה טהור, וא"ת יזה עליו איש שנטמא והוזה עליו, שמא זה שהוזה עליו לא היה טהור מטומאת מת, וכן הכלים שממלאין בהן ומקדשין להזות על הכהן השורף כולם כלי אבנים היו שאין מקבלין טומאה, וכל אלו הדברים מעלות יתירות הן שעשו בה.

³ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ד הלכה ה

⁴ והוא דין מיוחד בפרה אך במצורע או פרים הנשרפים בדיעבד כשר עיין רמב"ם הלכות מהוסרי כפרה פרק

ד הלכה ב ובמל"מ ובמרכה"מ שם

⁵ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ב הלכה א ד ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכיצד ימצא איש שלא נטמא במת מעולם, הצירות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע ותחתיהן חלול מפני קבר התהום⁶, ומביאין היו נשים עוברות ויולדות שם ומגדלות שם את בניהם עד שיהיו בני שבע או שמנה⁷, וכשירצו להזות על הכהן השורף מביאין שוורים מפני שכרסיהן נפוחות ומניחים על גביהן דלתות ויושבין התינוקות על גבי הדלתות כדי שיהיה האהל מבדיל בינם לבין הארץ מפני קבר התהום, וכוסות של אבן בידם והולכין לשילוח.

הגיעו לשילוח יורדין שם וממלאין⁸ שאין לחוש שם מפני קבר התהום שאין דרך בני אדם לקבור בנהרות, ועולין ויושבין על גבי הדלתות והולכין עד שמגיעין להר הבית.

הגיעו להר הבית יורדין ומהלכין על רגליהן מפני שכל הר הבית והעזרות תחתיהן היה חלול מפני קבר התהום, ומהלכין עד פתח העזרה.

ובפתח העזרה היה קלל כלומר כד⁹ שיש בו אפר הפרה נוטלין האפר ונותנין במים שבכוסות ומזין על הכהן השורף.

ומטבילין היו התינוקות שממלאין ומקדשין ומזין על השורף אף על פי שהן מהורין מטומאת המת שמא נטמאו בטומאה אחרת.

דף קיג:

ד. אנשי דור המבול ברותחין קלקלו וברותחין נידונו

⁶ כל שם קבר התהום וטומאת התהום שבש"ס לשון ספק הוא כתהום זה שאינו גלוי שכל העיר מסופקים שמא יש שם קבר מתחתיו ואין למת חלל טפח וטומאה שהיא רצוצה בוקעת ועולה לפיכך היו בונין אותו ע"ג כיפין שאפילו יש קבר מתחת הרי חלל מפסיק. ר"ש ור"ב פרה פרק ג משנה ב

⁷ שלא יראו קרי הר"ש והרע"ב ז"ל שלא ראו קרי בודאי אבל משם ואילך יש לחוש ואכתי קשה דהא עכ"פ הם טמאים מגע נדה מכח אמם וכמ"ש רבינו בריש הלכות מטמאי משכב ומושב עיין שם תירצו התוס' בזבחים דף ק"ג דלא חשו אלא לטומאת מת ולטומאה היוצאה מגופן עיין שם וקשה קצת על התוס' יום טוב פ"ג דפרה משנה ד' שכתב דמסתמא הם טמאים טומאת לידה עיין שם דהרי הדבר ודאי בלי ספק, וממ"ש רבינו ומטבילין היו התינוקות וכו' שמא נטמאו בטומאה אחרת אין לדקדק דאפשר שטבלו כבר לטומאת לידה. מעשה רקח שם

⁸ סבר דמלוי המים ביד בעינן ולא שילשול בחבל. כת"ק במשנה שם

⁹ פי' המשניות פרה פרק ג משנה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף קח: שי"א¹⁰ שכל שאינו מצווה על פריה ורביה אינו אסור בהשחתת זרע, וי"א¹¹ שאף מי שאינו מצווה ואפילו בני נח אסורים בהשחתת זרע.

ה. ואל פתח אהל מועד לא הביאו מי שראוי לבא באהל מועד יצאו קדשי בדק הבית שאינן ראוי

קדשי בדק הבית¹² שהקריבם בחוץ פטור כיון שאינם מחוייבים ליקרב לפני ה'. ומ"מ אסור להקריבם בחוץ מדרבנן¹³.

ו. להוציא שעיר המשתלח שאינו מיוחד לה' ... כאן לאחר הגרלה ... כאן לאחר וידוי

כבר התבאר לעיל דף קיב: ששעיר המשתלח שהקריבו בחוץ אחר שהתוודה עליו פסול אך פטור לכו"ע מדין שחוטפי חוץ. שנאמר (ויקרא יז פסוק ט) וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֲנוּ – כל שאינו ראוי לבוא אל פתח אהל מועד, אין חייבין עליו.

וכבר התבאר לעיל דף קח: ששני שעירי יום הכפורים שהקריבם בחוץ, י"א¹⁴ שאם לא התוודה עליהם חייב כרת על שניהן גם על של שם וגם על של עזאזל, ואפילו כבר הגרילו עליהם הואיל וראויין לבוא לפני השם לידוי.

¹⁰ תוד"ה והא לעיל דף נט: והוא דעת ר"ת נדה ריש פרק כל היד (דף יג).

¹¹ רמב"ן נדה יג. שכתב על דעת רת כל עיקר אין דינו של הרב ז"ל נראה לי שאע"פ שאינן מצוות על פריה ורביה ורשאי מן התורה ליבטל, איסור הוא בהשחתה, ואף על פי שהאשה מותרת לעקור את עצמה מה שאין כן באיש ואף על פי שקיים מצות פריה ורביה, התם מצוה אחריתי היא שנצטוו על הסירוס ואפילו מסרם אחר מסרם חייב, אבל בהשחתה כל בשר כתיב, ועיין משנה למלך הלכות מלכים פרק י הלכה ז שהאריך בשיטות הראשונים בזה, וכתב ומ"מ לא ידעתי היכן רמזו איסור זה בהשחתת זרע לבני נח. ועוד קשה לי אמאי לא קא מני לה בהדי שבע מצות דבני נח והדבר צריך תלמוד.

¹² רש"י יומא סג ע"ב ד"ה הראוי ותוס' שם ד"ה וכל ושפת אמת שם ד"ה ת"ל. תורת הקדשים עב: אות ז

¹³ תוס' זבחים נט ע"ב ד"ה עד שלא נבנה

¹⁴ רמב"ם שם הי"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומרי

מסנת זבחים

וי"א¹⁵, שאם הקריבם בחוץ עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם, ששניהם ראויים ליקרב אם יפול עליהם של שם. אבל משהגריל עליהם, אפילו קודם שהתודה חייב על של שם ופטור על של עזאזל.

¹⁵ ראב"ד שם ליקומי הלכות זבחים קיג ע"ב [עב ע"ב בדפוי"] בתורת הקדשים אות ח כיון שהרמב"ם היה לו גירסא אחרת ורוב ראשונים חלקו עליו הלא המה רש"י והתוס' וריטב"א ביומא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומרי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

